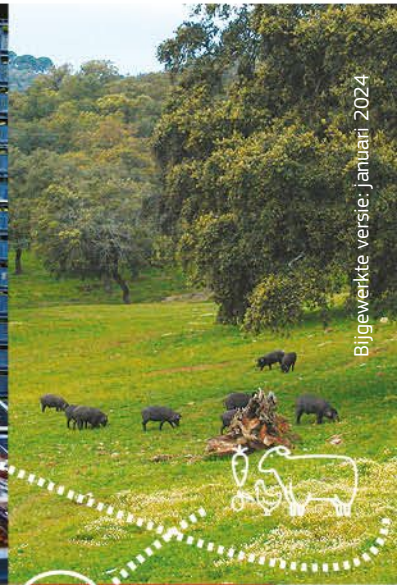

Europese
Commissie

Bijgewerkte versie: januari 2024

In een notendop: HET STRATEGISCH GLB-PLAN NEDERLAND

Strategische GLB-plannen ondersteunen de transitie naar een slimme, duurzame, concurrerende, veerkrachtige en gediversifieerde landbouwsector en zorgen tegelijkertijd voor voedselzekerheid op lange termijn. Ze dragen ook bij tot klimaatactie, de bescherming van natuurlijke hulpbronnen en het behoud/de verbetering van de biodiversiteit, alsook tot de versterking van het sociaal-economische weefsel van plattelandsgebieden.

De GLB-plannen ondersteunen een breed scala van interventies die tegemoetkomen aan de specifieke behoeften van de lidstaten en hun grondgebied. Ze zijn ontworpen volgens een nieuwe resultaat- en prestatiegerichte benadering, om tastbare resultaten te boeken met betrekking tot de specifieke doelstellingen van het GLB op EU-niveau en tegelijk tot de Europese Green Deal bij te dragen.

Voor het eerst wordt in elk GLB-plan een strategie vastgesteld die alle belangrijke door het GLB gefinancierde instrumenten bestrijkt: rechtstreekse betalingen, steun voor plattelandsontwikkeling en interventies die specifiek zijn voor bepaalde marktsectoren.

In de behoeften van plattelandsgebieden zal ook worden voorzien met andere EU-instrumenten, zoals de herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF) of de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF).

De gevolgen van zowel de Russische agressie tegen Oekraïne als de extreme weersomstandigheden die met de klimaatverandering gepaard gaan onderstrepen het integrale verband tussen voedselzekerheid en de behoefte aan een omslag naar duurzame en veerkrachtige voedselsystemen. In die context bieden de strategische GLB-plannen kansen om bijvoorbeeld de afhankelijkheid van kunstmeststoffen terug te dringen en de productie van hernieuwbare energie op te voeren zonder de voedselproductie te ondermijnen en om de productiecapaciteit af te stemmen op meer duurzame productiemethoden.

Na de belanghebbenden te hebben geraadpleegd, heeft Nederland op 29 december 2021 zijn eerste voorstel voor een strategisch GLB-plan ingediend. Op 2 november 2022 heeft Nederland een herzien voorstel ingediend dat rekening houdt met de opmerkingen van de Commissie over het eerste ontwerp. De Commissie heeft dit voorstel op 13 December 2022 goedgekeurd. De eerste wijziging van het Strategisch plan die werd aangevraagd door Nederland, werd op 8 december 2023 door de Commissie goedgekeurd. In dit document worden enkele van de belangrijkste kenmerken van het strategisch GLB-plan van Nederland voorgesteld.

1. WIST U DIT?

Nederland is een zeer dichtbevolkt land. In zijn plattelandsgebieden bevinden zich stedelijke kernen waar de meeste mensen wonen. De Nederlandse landbouwsector is zeer productief, modern, innovatief en exportgericht en biedt werk aan ongeveer 2% van de Nederlandse beroepsbevolking. In termen van productiewaarde zijn siertuinbouwproducten, zuivel en eieren, vlees, groenten en fruit de belangrijkste sectoren. **De waarde van de uitgevoerde agrovoedingsproducten bedraagt meer dan 100 miljard euro per jaar.**

- ➔ Ongeveer **66 % van het land** in Nederland **wordt gebruikt voor landbouwdoeleinden**.
- ➔ Er zijn ongeveer **51 000 landbouwbedrijven in Nederland**, met een gemiddelde bedrijfsgrootte van 32 hectare.
- ➔ De tulp is de bekendste bloem van Nederland. De Nederlandse bloemveiling is de grootste ter wereld en bloemen zijn een belangrijk exportproduct voor de Nederlandse landbouw.

2. DOELSTELLINGEN EN STRATEGIE VAN HET STRATEGISCHE GLB-PLAN VAN NEDERLAND

Het Nederlandse GLB-plan is gezamenlijk opgesteld door de Nederlandse regering, de provincies en de waterschappen om te zorgen voor synergieën met ander beleid en nationale middelen. De strategie is erop gericht landbouwers te ondersteunen die bijdragen aan de transitie naar duurzame landbouw. Aangezien elke regio haar eigen kenmerken en uitdagingen heeft, zullen de acties waarin het plan voorziet op de verschillende gebieden van het land worden afgestemd. Tot de belangrijkste doelstellingen van het plan behoren duurzaamheid, voedselzekerheid en een billijk landbouwinkomen.

2.1 EEN ECONOMISCH DUURZAAM EN EERLIJKER GLB

Aangezien het inkomen van een landbouwer ongeveer 40 % lager ligt dan het inkomen in andere sectoren, speelt inkomenssteun een belangrijke rol in het GLB-plan. Voor veel Nederlandse landbouwers is GLB-steun een belangrijk onderdeel van hun inkomen. Bijgevolg is de **eerlijke verdeling van financiële steun een van de belangrijkste economische doelstellingen van het plan**: Nederland streeft ernaar geld te herverdelen van grote naar kleine en middelgrote landbouwbedrijven. Landbouwers zullen daarom voor de eerste 40 hectare een hogere premie per hectare ontvangen.

Het Nederlandse plan mikt op een landbouwsector die toonaangevend is voor de landbouw in de EU en **in staat is in te spelen op wijzigende omstandigheden en de veranderende marktvraag**. Daarom is het belangrijk dat landbouwers hun verdien capaciteit en veerkracht vergroten en de omslag naar duurzame landbouwmodellen en -methoden maken. Er zal bijvoorbeeld steun beschikbaar zijn voor de ontwikkeling van bedrijfsplannen, voor investeringen in digitalisering met het oog op het verminderen van de emissie van pesticiden en meststoffen in waterwegen, voor het herstel en de ontwikkeling van landschapselementen of voor de aanpassing van de productie van landbouwbedrijven aan nichemarkten. Ongeveer 8 % van de landbouwbedrijven in Nederland zal investeringssteun ontvangen voor modernisering.

Het plan zal ook **steun verlenen aan de groente- en fruitsector**, voornamelijk via de erkende producentenorganisaties, en aan de bijenteeltsector.

→ *Het plan zal jaarlijks 17,5 miljoen euro beschikbaar stellen aan landbouwers voor weersverzekeringen. Op die manier zullen landbouwers kunnen worden gecompenseerd als hun oogst verloren gaat door extreme droogte of wateroverlast.*

→ *Met naar verwachting 1 800 deelnemende landbouwbedrijven zijn producentenorganisaties voor de Nederlandse groente- en fruitsector van groot belang om de handelswaarde en de kwaliteit van de producten te verhogen.*

2.2 EEN GROENER GLB

Nederland staat voor grote uitdagingen op het gebied van milieu-, biodiversiteits- en klimaatgerelateerde doelstellingen. Het Nederlandse plan speelt een cruciale rol bij de ondersteuning van de nationale doelstellingen om de hoge stikstofemissies aan te pakken en de biodiversiteit in stand te houden en te herstellen.

Nederland zal strengere landbouw- en milieuvorwaarden toepassen op meer dan 96 % van zijn landbouwareaal. In bufferzones langs waterlopen wordt het gebruik van alle soorten meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen beperkt. Hierdoor zullen minder nutriënten en pesticiden weglekken naar water. Om de biodiversiteit in stand te houden en te herstellen, zal een minimaal deel grond worden bestemd voor **de bescherming van gebieden die waardevol zijn voor de biodiversiteit**, zoals hekken of kleine vijvers. Het plan zal 174 miljoen euro specifiek gebruiken om het waterpeil van veenweiden te verhogen, wat gunstig is voor het klimaat omdat het de uitstoot van broeikasgassen verlaagt. Het Nederlandse plan is er ook op gericht het areaal dat voor biologische landbouw wordt gebruikt tot 118 061 hectare uit te breiden.

Ongeveer 964 miljoen euro zal op meer dan 1,5 miljoen hectare worden gebruikt om landbouwers aan te moedigen en te ondersteunen om **landbouwmethoden toe te passen die de bodem beschermen en het gebruik van nutriënten en pesticiden verminderen** en/of niet-productieve gewassen aan te planten. De kwaliteit van waterlichamen zal op 58 % van het landbouwareaal worden verbeterd door bijvoorbeeld ondersteuning te verlenen voor de biologische bestrijding van plagen en de teelt van gewassen die minder meststoffen nodig hebben.

- *Nederland is een belangrijk gebied voor verschillende soorten weidevogels. Om hun aanwezigheid te vergroten, zal het plan landbouwers aanmoedigen om 36 000 hectare nieuwe weiden te creëren met kenmerken die gunstig zijn voor deze vogelsoorten.*
- *Het plan is specifiek gericht op ongeveer 15 000 hectare rond Natura 2000-gebieden. Het doel is de ammoniakdepositie te verminderen en de beschikbaarheid van water te verbeteren, met gunstige gevolgen voor het behoud van de biodiversiteit in die natuurgebieden.*

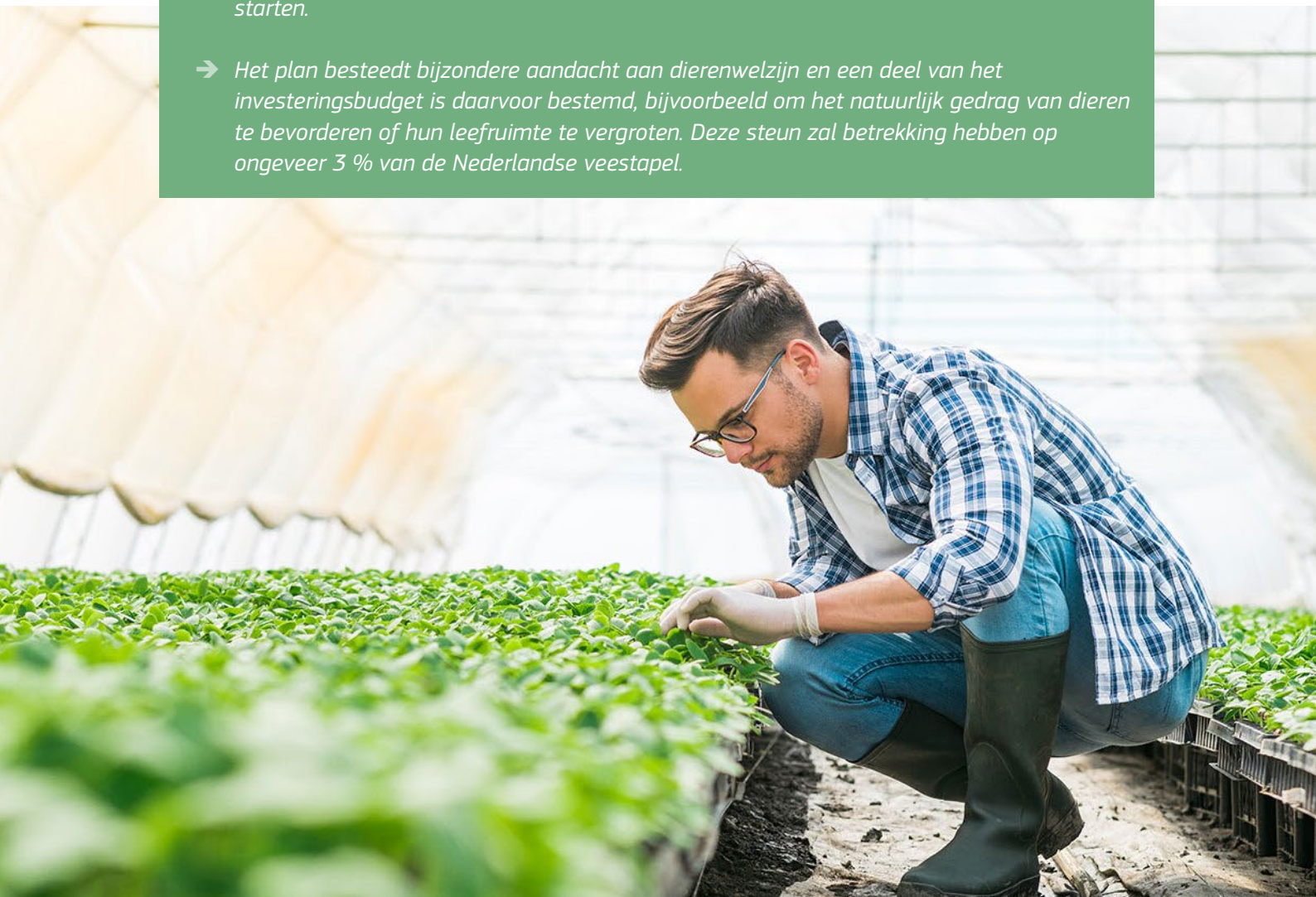
2.3 SOCIAAL DUURZAAM GLB

Jonge landbouwers en andere ondernemers zijn belangrijk voor een toekomstbestendige Nederlandse landbouwsector. De financiële lasten van het opstarten van een landbouwactiviteit en de aankoop van een landbouwbedrijf zullen via het plan worden ondersteund door middel van vestigingssteun en door het verstrekken van hogere steunniveaus voor investeringen.

27 lokale actiegroepen zullen financiering ontvangen in het kader van Leader, een vanuit de plaatselijke gemeenschap geleide aanpak die erop gericht is **lokale actoren uit plattelandsgebieden te betrekken bij de ontwikkeling van hun regio's**. Het plan zal 68 miljoen euro gebruiken om publieke, particuliere en maatschappelijke belanghebbenden bijeen te brengen om met gezamenlijke oplossingen voor de uitdagingen van een bepaald plattelandsgebied te komen. Bovendien zal het plan de ontwikkeling en uitvoering van meer dan 20 gebiedsgebonden plannen ondersteunen: in het kader van dit initiatief komen mensen uit de lokale gemeenschap bijeen om de economische, sociale en milieudoelstellingen voor hun gebied overeen te komen en ontvangen ze vervolgens financiering om hun project uit te voeren. Deze gebiedsplannen vormen een aanvulling op Leader-activiteiten en nationale instrumenten. Dankzij door het GLB gefinancierde projecten zullen ongeveer 3 000 banen worden gecreëerd.

Gezien het belang van de dierlijke productie in Nederland zullen verdere inspanningen worden geleverd om het **dierenwelzijn te verbeteren en het gebruik van antimicrobiële stoffen terug te dringen**. Het GLB-plan is onder meer gericht op het verstrekken van investeringen aan landbouwers om de levensomstandigheden van dieren verder te verbeteren.

- *De Nederlandse landbouw heeft jonge landbouwers nodig. Daarom zal het plan ook jongeren zonder landbouwachtergrond proberen aan te trekken. Ongeveer 3 000 jonge landbouwers zullen via het plan worden ondersteund om een landbouwbedrijf op te starten.*
- *Het plan besteedt bijzondere aandacht aan dierenwelzijn en een deel van het investeringsbudget is daarvoor bestemd, bijvoorbeeld om het natuurlijk gedrag van dieren te bevorderen of hun leefruimte te vergroten. Deze steun zal betrekking hebben op ongeveer 3 % van de Nederlandse veestapel.*

3. KENNISDELING, INNOVATIE EN DIGITALISERING

Nederland heeft een goed gestructureerde aanpak voor **het bevorderen van kennis en innovatie in de landbouw en plattelandsgebieden** door particuliere partijen. Deze aanpak zal echter worden omgevormd tot een onpartijdig adviesstelsel dat voorziet in opleidings- en adviesactiviteiten voor landbouwers om hen te helpen nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden.

Innovatie speelt een belangrijke rol bij de overgang naar duurzame landbouw. Daarom zullen innovatieprojecten, zoals die in het kader van het Europees innovatiepartnerschap (EIP), een belangrijke rol spelen en door het plan worden ondersteund.

- *Elke landbouwer ontvangt een voucher voor een vast bedrag van 1 750 EUR voor opleiding. Ongeveer 56 000 personen zullen profiteren van advies, opleiding, kennisuitwisseling of deelname aan operationele groepen van het Europees innovatiepartnerschap die worden ondersteund door het GLB met betrekking tot milieu- of klimaatgerelateerde prestaties.*
- *Ongeveer 2 100 adviseurs zullen worden ondersteund bij hun werkzaamheden om innovaties, zoals natte teelten, beschikbaar te maken voor landbouwers.*

4. FINANCIËLE BIJLAGE

	EU-financiering (€)	Nationale middelen (€)	Totaal (€)
Rechtstreekse betalingen	2 977 971.465	n/a	2 977 971 465
Sectorale steun	433 350 860	1 350 860	634 701 720
Plattelandsontwikkeling	1 082 970 984	414 381 162	1 497 352 146
TOTAAL	4 494 293 309	415 732 022	5 110 025 331

Nationale financiering omvat geen aanvullende nationale financiering als bedoeld in artikel 146 van Verordening (EU) 2021/2115. De rechtstreekse betalingen omvatten toewijzingen voor katoen zoals vastgesteld in bijlage VIII bij Verordening (EU) 2021/2115 en weerspiegelen mogelijke overdrachten tussen pijlers. Betalingen voor steun in het kader van Verordening (EU) nr. 1308/2013 zijn niet opgenomen in het strategische GLB-plan. Nationale financiering voor sectorale steun heeft alleen betrekking op de bijenteelt. Plattelandsontwikkeling weerspiegelt mogelijke overdrachten tussen pijlers en omvat technische bijstand.

EU-FINANCIERING GERESERVEERD VOOR	In EUR	%
Milieu- en klimaatdoelstellingen in het kader van plattelandsontwikkeling	514 196 519	47%¹
Ecoregelingen in het kader van rechtstreekse betalingen	963 897 707	32%²
Leader	54 150 012	5%¹
Aanvullende herverdelende inkomenssteun	298 059 068	10%²
Jonge landbouwers (generatievernieuwing)	107 654 800	n/a³

De minimale financiële toewijzingen voor steun aan jonge landbouwers kunnen worden gereserveerd in het kader van rechtstreekse betalingen en/of plattelandsontwikkeling. Ecoregelingen in het kader van rechtstreekse betalingen kunnen lager zijn dan 25 % indien de mogelijkheid wordt benut om gebruik te maken van het kortingsmechanisme uit hoofde van plattelandsontwikkeling, overeenkomstig artikel 97 van Verordening (EU) 2021/2115. De aanvullende herverdelende inkomenssteun in het kader van rechtstreekse betalingen kan lager zijn dan 10%, overeenkomstig artikel 29 van Verordening (EU) 2021/2115.

¹ ten opzichte van de in bijlage XI bij Verordening (EU) 2021/2115 vastgestelde toewijzingen voor plattelandsontwikkeling

² in vergelijking met de in bijlage IX bij Verordening (EU) 2021/2115 vastgestelde toewijzingen voor rechtstreekse betalingen

³ niet van toepassing omdat de minimumbijdrage voor jonge landbouwers is vastgesteld als absolute bedragen in bijlage XII bij Verordening (EU) 2021/2115

Meer financiële informatie is te vinden in deel 6 en in bijlage V van het Nederlandse strategisch GLB-plan.

